

Slovenské pohľady

ROČNÍK 78

1962

Šéfredaktor

MILAN FERKO

Redaktori

JOZEF BŽOCH, JOZEF KOT, STANISLAV ŠMATLÁK

Redakčná rada

T. BÁBI, J. BALÁŽ, J. FELIX, J. HÁJEK, P. HOROV, F. IVANČOV, I. KUSÝ,
E. LEHUTA, A. MATUŠKA, V. MIHÁLIK, V. MINÁČ, L. MOKRÝ, P. NĚMEC,
J. NOGE, M. PIŠŮT, A. PLÁVKA, J. ROZNER, Š. ŽÁRY

Grafická úprava

VLASTIMIL HEROLD (č. 1–7), JURAJ STANKO A VOJTECH VÁRY (č. 8),
NAĎA RAPPENBERGEROVÁ A TIBOR HRABOVSKÝ (č. 9–12)

VYDÁVA VYDAVATELSTVO SLOVENSKÝ SPISOVATEL V BRATISLAVE,
TLAČ POLYGRAFICKÉ ZÁVODY 03 V TRNAVE.

OBSAH

78. ročníka Slovenských pohľadov

ČLÁNKY

a) pôvodné

	číslo	strana
<i>Anketa Ako si predstavujem život v komunizme?</i> (E. Sýkora Vl. Mináč, A. Lantay)	11	20
<i>Béder J.: Anton Bernolák</i>	10	46
<i>Blanár V.: Perspektívny vývin spisovnej slovenčiny</i>	11	85
<i>Bob J.: Patálie so súčasnosťou</i>	6	18
<i>Bžoch J.: FXŠ dnes</i>	4	93
<i>Čepan O.: Realizmus, novátorstvo, metóda a štýl</i>	3	60
<i>Diskusia o próze</i> (J. Hájek, I. Kříž, J. Špitzer, J. Trefulka, D. Tatarka, St. Šmatlák, Bř. Truhlář, D. Karpatský, J. Putík, J. Kot, I. Skála, M. Jungmann, J. Blažková, A. Bednár, P. Števček, A. Hykisch, A. Matuška)	9	1
<i>Dobos L.: Vyrovnáť krok</i>	7	58
<i>Felix J.: Hugov Satyr v slovenčine</i>	6	64
<i>Veľký Guillaume u nás</i>	1	70
	2	32
<i>Fialová J.: Nové cesty francúzskeho románu</i>	6	92
<i>Ferko M.: K novým horizontom</i>	11	1
<i>Gregorová M.: Umelec a spoločnosť</i>	1	115
<i>Marcel Proust a moderná próza</i>	6	84

	číslo	strana
Hájek J.: Konzervativizmus, modernosť alebo modernizmus?	5	36
Hamada M.: Poézia je soľ života	2	115
Horňák P.: Komplikácie s humorom	8	58
Horňáková-Škretová K.: Život by som mal plný básní	8	39
Charous E.: Mahen a Slovensko	12	90
Jurovský A.: Mládež a film	5	66
Kákoš J.: Úlohy a problémy	5	78
Karvaš P.: O umelecké činnosti SND	2	54
Kellenberger E.: Bol ako mäkký voňavý chlieb	5	35
Kenda M.: Litanie o aforizmoch	8	79
Kintnerová J.: Nebezpečenstvo blízkosti	3	26
Krausová N.: K hlavným problémom súčasnej poetiky	6	39
Kliver M.: Kybernetika a teória odrazu vo vzťahu k umeniu	10	28
Kováč B.: O sošnej Marine a svalnatom Žoržovi (V. Mináč — Nikdy nie si sama)	10	74
	11	96
Kret A.: Mnoho divadiel — málo hier	4	36
Kupka J. S.: Saloony, šerifovia, desperádovia	8	92
Kusý I.: Próza skôr na povrchu	12	1
Lajcha L.: O koncepciu s perspektívou	7	40
Lehuta E.: Povstalecká tematika v našom filme	6	23
Matuška A.: Ľudia a hrdina	9	40
Mihálik V.: Za poéziu súčasnú a modernú	10	54
Mináč V.: Budúcnosť, literatúra, mládež	5	1
Minárik K.: Nad dokumentom strany	10	1
Súčasná veda a spoločnosť	7	1
M. K.: André François	10	80
Bill Mauldin	9	92
D. S. Moor	11	126
Eryk Lipiński	2	125
Mnohí, rozliční a — dobrí	7	116
Tibor Kaján	8	88
Günther Canzler	12	88
Molnár M.: Cesty a úskalia	12	80
Mráz A.: Bilancia literárnovedná	12	36
Nadubinský M.: Poézia Pavla Horova	7	20
Noge J.: Mináčova filozofia činu a pohybu	1	44
Problémy prózy, problémy s prózou	4	12
Políak J.: Vec spoločného záujmu	11	81
	12	64
Rosenbaum K.: Jeden zo staviteľov ľudstva	2	122
Sedlák J.: Čriečky z poľského literárneho života	7	101
Smetana M.: Astronautické otázky	7	118
Sus O.: Česká satira stará a hlavne nová	12	52
Šalgovič V.: Všetko pre blaho človeka	1	4
Šefčáková E.: Koloman Sokol šesťdesiatročný	12	42
Šelmec A.: Október 1917	11	13
(Ška): Ľudovít Fulla	2	28
Škvorecký J.: Majstri krvavých historiek	9	94
	10	100
Šmatlák St.: Janko Kráľ (1822 — 24. IV. — 1962)	4	124
Nová kvalita vzťahov	3	9
O vzájomných vzťahoch českej a slovenskej literatúry	10	14
S pocitom opatrnej dôvery	12	30
Šteuček P.: Situačné marginálie	1	29
Problémy s Mináčom	4	78
O potrebe prózy	8	5
Rok poézie	12	18
Straus T.: Výtvarné umenie v knihách	8	49
Oto Várakozó	8	72
Tallo J.: Ešte o budúcnosti, užitočnosti a jednostrannosti	8	75
Tri rozhovory o ľúbostnej poézii (J. Kostra, V. Mihálik, J. Stacho)	5	19
Trefulka J.: Česká poézia 1961	4	43

	číslo	strana
<i>Turčány V.</i> : Preklady Hájnikovej ženy do češtiny	6	27
<i>t. št.</i> : Josef Liesler	9	52
<i>Vantuch A.</i> : Blaise Pascal	8	107
Jean Jacques Rousseau	6	107
<i>Vilikovský J.</i> : W. S. Porter — O. Henry	9	86
<i>Viktory G.</i> : Československá lyrika vo Švédsku	6	138
<i>Vznikajú dejiny Slovenska</i> (Interview s L. Holotikom)	6	2
<i>Wincer P.</i> : Poľská literatúra v znamení intelektu	7	82
Päť podob polskej okupačnej poézie	9	149
<i>Zeman J.</i> : Kybernetika a estetika	2	1

b) preložené

<i>Cwojdrak G.</i> : Druhá literatúra (prel. PB)	3	82
<i>Francúzi diskutujú o Brechtovi</i> (prel. A. Kalinová)	3	74
<i>Chandler R.</i> : Myšlienky o literatúre (prel. J. Š.)	10	98
<i>Mezelajtis E.</i> : Človek s veľkým Č (prel. M. F.)	8	1
<i>Mladí sovietski spisovatelia o sebe</i> (Vasilij Aksionov, Andrej Voznesenskij, Jevgenij Jevtušenko, Jurij Kazakov, Anatolij Kuznecov)	11	43
<i>Šklovskij V.</i> : Boli raz (prel. F. Uváček)	7	105
<i>Váľková Z.</i> : Črty nového hrdinu (prel. V. K.)	11	31
<i>Veľký program tvorby</i>	4	1
<i>Żońkiewski St.</i> : Aragonova cesta (prel. D. Abrahamowiczówna)	1	81

PRÓZA

a) pôvodná

<i>Balgha P.</i> : Za letu	10	7
<i>Bednár A.</i> : Danuška a Danaé	1	10
<i>Bednár Vl.</i> : Mozaika	10	61
<i>Blažková J.</i> : Malá galéria mladšieho brata	5	42
Šeranko	8	46
<i>Bukovečan I.</i> : Polnoc pri zoologickej záhrade	1	90
	2	128
<i>Ferko M.</i> : Bájka	8	106
<i>Gergel M.</i> : Čaj	8	24
<i>Gundová A.</i> : Plavovláška	12	28
<i>Hykisch A.</i> : Modráky nie sú z taftu	7	29
Myšička	7	34
<i>Janovic T.</i> : Príručná anatómia	8	34
Vo vlaku, Kvalitár	10	27
<i>Jesenský J.</i> : Pani Generalissimová	4	84
<i>Johanides J.</i> : Reportáž	3	18
Studená večera	6	10
Postoj	9	111
	10	112
<i>Kostka M.</i> : Generácia	3	63
Ako sa stať volom	3	94
Pieta, Človek, ktorý mal čas	5	84
Parohy, Vernosť	8	87
<i>Kot J.</i> : Taký dážď	3	46
Panoptikum	8	64
<i>Kužel D.</i> : Jeden deň podozrenia	7	69
Zastávka na znamenie	12	10
<i>Lenčo J.</i> : Z krátkych próz	1	108
<i>Lifková I.</i> : Poriadny baran. Kde je logika bezmocná	9	58
<i>Mitošinka M.</i> : Veľká ryba Daniela Gerháta	8	81
<i>M. K.</i> : Divoký Západ	1	129
Jubileum	1	132
<i>Moric R.</i> : Nerob fóry, Gita	10	36
<i>Nesvadba J.</i> : Trust pre zničenie dejepisu	9	26

	Číslo	strana
<i>Sládkovič A.</i> : Pošta (poznámku k fragmentu napísal P. Vongrej)	5	32
<i>Štiborová V.</i> : Ulica Karola Kuzmányho	1	110
<i>Škvorecký J.</i> : Etuda s Rebekou, Veľký katolícky pôst vodný	6	75
<i>Tallo J.</i> : Vykopávky	3	50
Vykopávky, Matriarchát	4	116
Cehlárik zakročil alebo či možno veriť dnešnej mládeži?	5	101
Čierna planéta, Chvilá depresie	6	33
Brontosaurus a kyslé hrozno	6	123
Vykopávky	7	137
Netypická historka, Interview	8	45
Tretí zákon Šipuliaka	8	55
Zo snára	8	134
Stále sa opakujúca schéma čiže Cehlárikove metamorfózy	9	54
Zodpovednosť	10	72
Z pozostalosti Kozmu Prutkova	12	34
<i>Tatarka D.</i> : Naša brigáda	11	56
Prútené kreslá	2	12
	3	30
	4	20
	5	6
	6	46
<i>Urban M.</i> : Zhasnuté svetlá II	7	10
	8	13
<i>Vidovenec J.</i> : Paródie	4	54
<i>Viktor G.</i> : Zájazd loďou	8	90

b) preložené

<i>Andrič I.</i> : Zatvorené dvere (prel. A. Vrbický)	9	106
<i>Belev K.</i> : Tajomstvo belasej cesty (prel. M. Stajková)	11	93
<i>Brecht B.</i> : Keby žraloky boli ľuďmi (prel. Kl.)	2	68
<i>Erenburg I.</i> : Ľudia, roky, život (prel. Y. Gáfriková)	9	62
	10	83
<i>Greene Gr.</i> : Podobenstvo o kráľovi (prel. M. Gregorová)	1	117
<i>Hemingway E.</i> : Mať a nemať (prel. M. Ruppeltdt)	9	67
<i>O. Henry</i> : Po dvadsiatich rokoch (prel. J. Vilikovský)	9	88
<i>Kabalc E.</i> : Semafor (prel. M. Cholu)	7	97
<i>Kafka Fr.</i> : Zpráva pre akadémiu (prel. Columby Oravský)	3	65
Šakaly a Arabi (prel. Perla Bžochová)	3	70
<i>Kazakevič E.</i> : Nepriatelia (prel. Y. Gáfriková)	11	36
<i>Kazakov J.</i> : Jeseň v dubových lesoch (prel. Y. Gáfriková)	5	111
<i>Kozielewski R.</i> : Zhlboka dýchať (prel. M. Janek a M. Nadubinský)	3	109
	4	127
	5	119
<i>Krleža M.</i> : Tisíc a jedna smrť (prel. M. Nadubinský)	10	93
<i>Lenart J.</i> : Svedomie (prel. M. Cholu)	7	89
<i>Mesterházi A.</i> : U štvornohého psa (prel. A. Hykisch)	6	116
<i>Moravia A.</i> : Nuda (prel. J. Proháčka a A. Nemlaka)	8	113
<i>Mrožek Sl.</i> : Fakt, Zo súčasného života (prel. P. Wincer)	6	114
Postępowiec (prel. R. Turňa)	9	135
<i>Pozner Vl.</i> : Opona sa dvíha (prel. E. Bottová)	12	94
<i>Robbe-Grillet A.</i> : Žiarlivosť (prel. V. Dudáš)	6	98
<i>Spomienky a svedectvá</i> (prel. Jozef Felix)	2	102
<i>Tajama K.</i> : Vojak (prel. Fr. Garaj)	12	68
<i>Vladimov G.</i> : Veľká ruda (prel. Y. Gáfriková)	7	111

REPORTÁŽE

<i>Bednár A.</i> : Ešte nad zápisníkom	4	60
<i>Blažková J.</i> : O čom snívajú	5	26
<i>Fabry R.</i> : Prechádzky po okrese	7	44

	číslo	strana
<i>Ferko M.: Ty a Paríž</i>	11	111
	12	109
<i>Ferko Vl.: Pohľady na vodu</i>	4	96
<i>Hykisch A.: O tých, čo majú malér</i>	5	58
<i>Kaliský R.: Veľká revízia</i>	1	60
<i>Mňačko L.: Spišská história</i>	5	88
<i>Procházka M.: Rozdelené mesto</i>	2	70
<i>Smrčok L.: O lesoch, stromoch a dreve</i>	12	46
<i>Tánska N.: Vychádza móda z módy</i>	1	102

DRÁMA

<i>Dürrenmat Fr.: Franký Piaty (prel. R. M. Škridla)</i>	2	84
--	---	----

POÉZIA

a) pôvodná

<i>Andraščík Fr.: Tri lyrické miniatúry</i>	2	8
Ako mám rád svoju mamu	9	60
<i>Bábi T.: Bez tlmočníka</i>	7	56
<i>Bunčák P.: Ars antipoetica, Dlh, Let vtáka, Väzeň, Prostá reč</i>	6	23
<i>Dvořáčková Vl.: Balada o lásce, O listovaní v zažloutlé knize, Ráno po dešti</i>	2	50
Romance v orbě	4	42
Žena ze Svidníku	4	51
<i>Gallo I.: Za stolom, Pohreb, Podobenstvo</i>	3	24
<i>Hanzlík J.: Hlas, Malý nákup v sobotu večer</i>	10	25
<i>Holub M.: O básni, Zvonek</i>	4	39
<i>Hons V.: Básne</i>	12	26
<i>Chorváth M.: Romantika, Znova, Odlieta pole ako vták, Strom</i>	7	27
<i>Kafka Vl.: Dozrievanie leta</i>	8	22
<i>Kapoun K.: Mý dvaja stociferní</i>	10	6
<i>Kočan M.: Biely svet</i>	9	34
<i>Kostra J.: Zem</i>	1	1
Človek si myslí, Ďaleko bez návratu, Po rozchode, Zaczelo sa mý, Stopy v piesku, Pod letným nebom, Za plece ma chytila, Nad mrak- mi, A ráno vykroč	1	54
<i>Marčok V.: Raňajší rozhovor so slnkom, Cesta</i>	10	90
<i>Mihalkovič J.: Študenti, O vzniku</i>	6	82
O cemente	5	1
Ťahavá poľná pieseň	6	56
<i>Milučský J.: Ako páv, Už to v nás zostane</i>	6	106
<i>Mojík I.: Usínajúci faun v lese, Deň po stvorení sveta, Deň po novom stvorení sveta</i>	7	6
<i>Novomeský L.: Z poetiky, Nočný rozhovor, Pohreb mladej ženy, Pod- jesenná príhoda, Len tak, Predstavy</i>	4	6
Z rozpomienok na ktorých 6. november v rokoch dvadsiatych	11	5
<i>Ondruš J.: Hlasy</i>	9	23
<i>Pišťora J.: Každý deň na zemi je prvý, Čas na zápästí sa ti zadumal</i>	6	113
Videl som, iak sa stretávajú, Vravíme náhoda, Čakal som ťa	6	16
<i>Poliačková B.: Fajčiť zakázané</i>	3	44
<i>Rak J.: Poslední gladiátori</i>	10	44
<i>Rúfus M.: Alebo</i>	5	5
<i>Ruman J.: Čo je vecou ohňa, Paleta, Autoportrét, Hamlet, Denný Program</i>	10	58
Dúha lások	5	52
<i>Smržík K.: Pod' bližšie</i>	5	51
<i>Sotvajsová Z.: Na zemi je stále poľudnie</i>	12	39
<i>Šiktanc K.: Patetická</i>	1	7
Báseň pro malou Claude	1	87
<i>Šimček M.: Hemingway, Topole, Závrät</i>	3	59
<i>Šimonovič J.: Luna a vietor</i>	6	62

	číslo	strana
Škamla J.: Stará dráma, Tento čas, Cesta k parketu	12	8
Štraus Fr.: Človek a veci	4	76
Urblik M.: Túžba	5	51
Záry Št.: K človeku, Žltý kvet, V bráne noci, Mikrosvet, Gejzír, Krv, Pu- berta, Keď padá voda, Právě poludnie, Na tichom mieste, Mechanické ruky, Výnory	3	2

b) preložené

Angiolieri C.: Cyklus básní (prel. V. Turčány)	8	150
Baczyński S. K.: Żal, Elégia o polskom chlapcovi, XXX, (prel. J. Lenko a P. Wincer)	9	155
Brecht B.: Balada o požiari rišskeho snemu (prel. I. Rusnák)	2	82
Broniński Wl.: Poľský vojak, Nič viac (prel. J. Majerník)	9	152
Catullus C. V.: Lesbia, Priatelia a nepriatelia (prel. I. Šafár)	10	149
Cocteau J.: Batéria (prel. A. Marenčin)	7	66
Galczyński K. I.: Lyrický rozhovor, Prachom mesačným	7	81
Guillen N.: Krv nepominuteľná (prel. V. Oleríny)	7	110
Hikmet N.: Okná, ***, Tvoja duša, Tie hory (prel. P. Horov)	9	79
Jastrun M.: Strážená hodina, Severný kríž (prel. J. Majerník)	9	154
Jevtušenko J.: Babia Strž (prel. M. Ferko)	4	108
Kálidása: Oblak poslom lásky (prel. Ivan Kupec)	1	154
Martynov L.: Básne (prel. J. Škamla)	11	34
Meželajtis E.: Čím dlhšie pozerám (prel. M. Ferko)	8	3
Michelangelo Buonaroti: Básne (prel. V. Turčány)	3	144
Morgenstern Ch.: Zo šibeničných piesní (prel. P. Petiška)	8	70
Przyboš J.: Na vrcholku cesty, Jeseň 42 (prel. J. Lenko a P. Wincer)	9	153
Reverdy P.: Básne (prel. Al. Marenčin)	2	152
Różewicz T.: Poľské Termopyly, Ruža a Ružena (prel. J. Lenko a P. Wincer)	9	156
Ruľskij Maksym: Slovo o rodnej matke (prel. J. Kokavec)	11	47
Sádi: Básne (prel. D. Haruštiak)	5	150
Solouchin V.: Sedíme za jedným stolom (prel. M. Ferko)	8	48
Tu-Fu: Z poézie (prel. Ivan Kupec)	12	153
Tuwim J.: Archanjel (prel. I. Rusnák)	7	80
Veli O.: Básne (prel. M. Lajčiak)	7	152
Vapcarov N. J.: Básne (prel. M. Ferko)	6	152
Zo staršej maďarskej lyriky (B. Balassi, F. Faludi, J. Bacsánvi, M. Faze- kas, V. M. Csokonás, M. Vitkovics, M. Vörösmarty, J. Eötvös, J. Er- délyi, J. Arany, J. Komjáthy). Výber zostavil A. Sas, verše prel. J. Turan	4	156

AFORIZMY, EPIGRAMY

Agin J. V.: Perličky	8	69
Cocteau J.: Kritická poézia (prel. A. Marenčin)	7	64
Dvorin F.: Aforizmy a afohryzmy	6	45
Forbáth I.: Aforizmy (prel. E. K.)	5	94
Hujik V.: Epigram	5	65
Janovic T.: Malé výmysly	6	90
	8	49
	12	60
Jurzet J.: Monológ	5	65
Kenda M.: Grafórie a afórie	8	57
Myšlienky učesané na ježka	4	107
	4	137
Literárna geometria	10	71
Kostka M.: Talent, Historická miniatúra	6	91
Lec S. J.: Ábelovi i Kainovi (prel. V. Mihálik)	9	65
Epigramy (prel. V. Mihálik)	10	111
Macko A.: Aforizmy	10	23
	10	70
Mihálik V.: Epitafy	1	37

	číslo	strana
<i>Môra F.: Bláznovstvá vlastné a iných</i>	3	45
<i>Petiška P.: Epigramy</i>	5	75
	5	83
<i>Scorell A.: Aforizmy (prel. Ján Lenčo)</i>	1	124
	12	125
<i>Šimon V.: Aforizmy</i>	11	109
<i>Tallo J.: Podivné sentencie</i>	9	38
<i>Vrátil M.: Letne, vzletne, výletne, preletne i záletne</i>	8	36
<i>Vidovenec J.: Paródie</i>	4	54
<i>Zo starogréckeho humoru (prel. P. Kuklica)</i>	9	84

RECENZIE

<i>Andraščík F.: Domov a jeho poézia (L. Feldek: Jediný slaný domov)</i>	1	134
Aký je básnik (J. Turan: Som to ja a ty)	5	96
<i>Bob J.: Ľudia v kruhu (J. Tallo: V bielom kruhu)</i>	4	122
Malá slávobrána (P. Sever)	3	104
Pohroma málo presvedčivá (J. Hrušovský: Pohroma)	12	129
<i>Bžoch J.: Od dotykov k príťažlivosti (M. Válek: Príťažlivosť)</i>	5	76
Chorváth o Kostrovi (M. Chorváth: Básnické dielo J. Kostru)	9	125
Kniha spomienok (I. Erenburg: Ľudia, roky, život)	10	124
<i>Burlas L.: Podnetne o hudbe (J. Kresánek: Sociálna funkcia hudby)</i>	6	126
<i>Čepan O.: Kukučínovská tradícia (J. Noge: Martin Kukučín)</i>	5	98
O estetike abstraktného umenia (S. Možňagun: Abstrakcionizmus — rozklad estetiky)	6	130
<i>Felix J.: Šmatláková monografia o Hviezdoslavovi (Št. Šmatlák: Hviezdoslav)</i>	7	126
<i>Gáfrik M.: Básnik dynamických zmyslov (J. Stacho: Svadobná cesta)</i>	4	110
<i>Hamada M.: Dokumenty a živé hodnoty (J. Mukařovský: Z českej literatúry štúdie a portréty)</i>	4	113
Otázky prózy (Litteraria V.)	8	128
<i>Hvišč J.: Rózewicz v slovenčine (T. Rózewicz: Nepokoj)</i>	7	34
<i>Hykisch A.: Je „výrobný román“ schopný konkurencie? (E. Fiš: Pasca)</i>	3	99
Fakt ako centrum pozornosti (Mináčová: Blato na ceste, Kaliský: Dlhá cesta)	4	120
Reportáž žije dnes (M. Matuščíková: Mesto žije zajtra)	6	133
<i>Charous E.: Prvé dva kroky Karla Michala (Bubáci pro všední den, Krok stranou)</i>	3	90
<i>Ivaničková H.: Pokus o dialóg (R. Garaudy: Perspectives de l'homme)</i>	3	95
<i>Klátík Z.: Meditativný lyrik (M. Kraus: Kroky)</i>	5	95
Medzi limbami a palmami (A. Plávka: Palmy a limby)	7	131
<i>Kot J.: Ako ďalej (J. Blažková: Nylonový mesiac)</i>	1	136
Prítomnosť v budúcnosti (J. Tallo: Vlasy Bereníky)	3	97
Etuda jednej noci (A. Hykisch: Sen vchádza do stanice)	4	114
Angličania a Američania z knižnej police (H. H. Munro Saki: Kruté šprýmy, D. Thomas: Portrét umelce jako štěněte, A. Miller: Mustangy, Th. Wolfe: O času a řece, W. Faulkner: Báj, E. Hemingway: 49 povídek)	5	115
Tretí z radu (P. Balgha: Dom pre živých)	9	119
Karikaturistov vstup do literatúry (V. Kubál: Výlet Toma Pilbyho)	12	131
<i>Kováč B.: Veľmi podnetná kniha (J. Zeman: Poznání a informace)</i>	9	123
Platon Karatajev a tí druhí (I. A. Bunin: Dedina)	9	129
Sme odsúdení myslieť (V. Mináč: Čas a knihy)	12	127
<i>Lenčo J.: O cestách zo samoty (W. Joho: Der Weg aus der Einsamkeit)</i>	1	126
(lo): Dve monografie-dva prístupy (J. Kresánek: Eugen Suchoň, M. Šefranek: Bohuslav Martinů)	3	107
<i>Mojík I.: Mladé víno poézie (sborník Mladé víno)</i>	8	130
<i>Nadubinský M.: Také márne hľadanie (Fr. Štraus: Podobu seba hľadám)</i>	10	120
<i>Noge J.: Chudobná nevesta (Z. Zguriška: Husitská nevesta)</i>	8	127
Janovicova Epigramatika	9	122
<i>Majerník J.: Na ceste za súčasnosťou (L. Mináčová: Blato na ceste)</i>	4	121
—O—: Osudy a ciele Jiřího Hájka (Osudy a cíle)	3	85
<i>Palkovič P.: Nedokončené zápasy (J. Kopecký)</i>	5	113

	číslo	strana
<i>Paulko J.</i> : O druhoch umenia (V. Kožin: Druhy umenia)	8	131
<i>Pešat Zd.</i> : Priebojná monografia (K. Chvatík; B. Václavěk a vývoj české estetiky)	11	128
Traja prví z mnohých (J. Hanzlík: Lampa, K. Tomášek: Ulice Na Závrati, J. Pištora: Hodiny v fece)	2	120
<i>Petrík V.</i> : Zlato a slovo (L. Zúbek)	9	132
<i>Petrovič J.</i> : Maďarská príručka dejín slovenskej literatúry (L. Sziklay: A szlovák irodalom története)	10	121
<i>Pifko H.</i> : Sú aj iné cesty (J. Blažková: Tóno, ja a mravce, E. Gašparová: Ahoj, prvá trieda)	5	112
<i>Saučin L.</i> : Hľadanie počiatkov maliarskeho realizmu (A. Petrová-Pleskotová: K počiatkom realizmu v slovenskom maliarstve)	10	126
<i>Sedlák J.</i> : Lúbostná poézia večne mladá (Lúbostné elegie)	5	86
<i>Šmatlák St.</i> : Švantner znova aktuálny (J. Števček: Baladická próza Fr. Švantnera)	9	126
<i>Šotola J.</i> : Kríza a nekríza (J. Stacho: Svadobná cesta, L. Feldek: Jediný slaný domov, M. Válek: Príťažlivosť)	7	130
<i>Števček J.</i> : O cestách poprevratovej literatúry (M. Tomčík: Na prelome epochy)	3	92
Teória reportáže (M. Grygar: Umění reportáže)	4	118
<i>Števček P.</i> : Súčasná poézia očami J. Bžocha (Podoby slovenskej poézie)	3	52
Aj žena je človek (M. Čeretková-Gallová: Koniec líšky)		133
<i>Šútovec M.</i> : Rutina nie je všetko (H. Zelinová: Taká čudná jar)	12	132
<i>Truhlář Bř.</i> : Nad poéziou M. Válka (Príťažlivosť)	3	86
S novou koncepciou (Št. Drug: Kapitoly k začiatkom socialistickej literatúry na Slovensku)	4	123
O novej dedine popisne (J. Jonáš: Na úvrati)	6	134
Nová zbierka J. Brezinu (Okridlený deň)	8	126
<i>Valehrach B.</i> : Aktuálne otázky estetiky (sborník)	1	130

POHĽADY NA ŽIVOT, KULTÚRU A UMENIA

1/138, 2/136, 3/122, 4/138, 5/130, 6/140, 7/138, 8/136, 9/136, 10/127, 11/135, 12/137

REPRODUKCIE VÝTVARNÝCH DIEL

Bárfay T. (11), Burkiewicz F. (7), Čutek A. (11), Dáňski S. (7) Dubay O. (9), Dúbravec R. (1), Fulla E. (2), Gajdoš F. (6), Guderna L. (9, 11), Hiszpańska-Neumannová M. (7), Hložník V. (9), Hološko K. (3), Kautman V. (7), Kavecký T. (11), Kostka J. (5), Krivoš R. (8), Laluha M. (10), Liesler J. (9), Mikiewicz-Poreyko M. (7) Panek J. (7), Picasso P. (6, 9), Rojewski M. (7), Sokol K. (12), Suberiak S. (7) Šachovskij V. (11), Trizuljak A. (1, 11), Uher R. (9, 11), Várakozó O. (8), Vychodil L. (9), Wejman M. (7).

UMELECKÉ FOTOGRAFIE

Bařtermans D. (11), Belický K. (5, 8, 11), Blanc J. (2, 3), Gippenreiter V. (11), Grastyán K. (10), Havetta E. (8), Chaldej J. (11), Janovský J. (7), Kassín J. (11), Košeřkov G. (11), Martinček M. (5, 7, 8), Murazov M. (11), Nehera (2), Pavlačka E. (10), Podstraský (5), Robinsonová M. (6), Saňko G. (11), Smirnov D. (11), Šajmovič J. (8), Šmotlák A. (8), Vyskočil K. (3),

KARIKATÚRY

Babušek J. (8), Baraniecki K. (7), Bruchnalski J. (7), Canzler G. (12), Ferster K. (7), Flisak J. (7), François A. (10), Huska G. (8), Kaján T. (8), Kiulín Zb. (7), Kobyliński Sz. (7), Lengren Zb. (7), Čipíňski E. (2), Mauldin B. (9), Moor D. St. (11), Richter A. (1, 4), Schaefer A. (6), Sinné (5), Steinberg (1), Štěpán I. (1), Vanek M. (8, 12).

koniec trocháreniu

Hoci literatúra a vôbec umenie sú záležitosťou do istej miery vznešené, časopisy, ktoré umeleckú spisbu propagujú, organizujú a hodnotia, musia sa voľky-nevoľky podriaďovať aj prízemným hospodárskym zákonitostiam doby. Za Rakúsko-Uhorska Slovenské pohľady žili z milodarov slovenských vzdelancov a dobrodejov. Potom mali rôznych tútorov a každý na ne musel riadne doplácať. Okrem iného aj preto, že sa vyvinul a zakorenil názor, akoby sa muselo za každý dej situácie na kultúru doplácať. Ani nie tak na celú kultúru (na tanečné zábavy, estrády ap. pravdaže nie!), ako na časopisy. Chceme s týmto stavom skončiť.

Zákomom našej spoločnosti okrem iného je aj úsilie o hospodársku a finančnú efektívnosť. V zhode s touto požiadavkou sa stanovili ceny takých časopisov, ako Plamen — 10 Kčs a Světová literatúra — 12 Kčs, čím sa im umožnilo hospodársky zabezpečiť podklady pre neustále zvyšovanie úrovne. Preto by sme nemohli podobné opatrenia uskutočniť aj my? Po zvýšení rozsahu je náš časopis takmer taký ako spomínané a obsahovo predstavuje literárno-umelecký a spoločenskocultúrny časopis nového typu, zapodievajúc sa (popri divadle, filme, hudbe, výtvarníctve, rozhlase, televízii, vede a technike) problematikou v takej šírke ako Plamen i Světová literatúra dovedna.

Životná úroveň u nás nesmierne vzrástla. Nikomu dnes nie je veľa dať za vstupenku na futbalový (a často bezgólový...) zápas KČS 5, alebo za vstupenku do divadla KČS 10. Preto by boli teda drahé desaťkorunové Slovenské pohľady, táto stošesťdesiatstránková kniha s bohatým obsahom a výtvarným vybavením? Za posledné tri roky sa náklad nášho časopisu zdvojnásobil, nových záujemcov nemôžeme uspokojovať pre nedostatok papiera. Sme presvedčení, že naši čitatelia, odberatelia a priaznivci odobria naše nevyhnutné opatrenie a svojimi pripomienkami pomôžu úrovni Slovenských pohľadov dostať ešte vyššie. Po základnej prestavbe časopisu pred dvoma rokmi všetky svoje sily tomuto cieľu venovala a v podstatne zvýšenej miere ešte venuje

REDAKCIA

SLOVENSKÉ POHLADY

ROČNÍK 78 ● ČÍSLO 1

OBSAH

Ján Kostra: Zem	1
Viliam Šalgovič: Všetko pre blaho človeka	4
Karel Šiktanc: Patetická	7
Alfonz Bednár: Danuška a Danaé	10
Pavol Števček: Situačné marginálie	28
Vojtech Mihálik: Epitafy	36
Július Noge: Mináčova filozofia činu a pohybu	44
Ján Kostra: Z básní	54
Roman Kaliský: Veľká revízia	60
Jozef Felix: Veľký Guillaume u nás	70
Stefan Żółkiewski: Aragonova cesta	81
Karel Šiktanc: Báseň pro malou Claude	87
Ivan Bukovčan: Polnoc pri zoologickej záhrade	90
Nataša Tanská: Vychádza móda z módy?	102
Ján Lenčo: Z krátkych próz	108
Věra Stiborová: Ulica Karola Kuzmányho (prel. P. B.)	110
Magda Gregorová: Umelec a spoločnosť	115
Graham Greene: Podobenstvo kráľovi (prel. M. Gregorová)	117
Alf Scorell: Aforizmy	124
Ján Lenčo: O cestách zo samoty	126
M. K.: Divoký Západ, Jubileum	129
B. Valehrach: Aktuálne otázky estetiky	130
František Andraščík: Domov a jeho poézia	134
Jozef Kot: Ako ďalej	136
Pohľady na život, kultúru a umenie	138
Kalidása: Oblak poslom lásky (prel. I. Kupec)	154

Reprodukcie výtvarných prác R. Dúbravca a A. Trizuljaka ● kresby S. Steinberga ● karikatúry A. Ríchtra a I. Štěpána ● obálku s použitím plastiky A. Trizuljaka navrhol V. Herold

JANUÁR ● 1962

Už dlhší čas pocívať v slovenskej literatúre nedostatok krátkych próz. Preto sa redakcia Slovenských pohľadov rozhodla v spolupráci so Slovenským literárnym fondom vypísať súťaž

O NAJLEPŠIU KRÁTKU PRÓZU ROKA

Do súťaže sa prijímajú krátke prózy najrozličnejších žánrov (povedky, črty, reportáže, fejtóny, satiry ap.), ktoré do uzávierky súťaže nebudú zverejnené inak ako na stránkach Slovenských pohľadov. Súťažné práce posúdi porota zložená zo zástupcov redakcie a redakčnej rady Slovenských pohľadov a Slovenského literárneho fondu. Pri hodnotení prác sa osobitný zreteľ bude klásť na práce, zachycujúce aktuálne problémy našej súčasnosti.

Výsledky súťaže sa zverejnia v 1. čísle budúceho ročníka. Víťazná próza získava CENU SLOVENSKÝCH POHLADOV v sume 5.000 Kčs. Okrem toho porota odmení tri ďalšie najúspešnejšie práce odmenami v celkovej sume 5.000 Kčs. Pri udelení odmen sa bude zvlášť prihliadať na práce začínajúcich a mladých prozaikov.

Súťaž je neanonymná, prístupná členom a nečlenom Svazu slovenských spisovateľov. Redakcia si vyhradzuje právo vhodných prác v priebehu ročníka publikovať ešte pred vyhlásením výsledkov súťaže pri plnom zachovaní autorských práv. Do súťaže sa automaticky zaraďujú, ak zodpovedajú kritériám súťaže, aj všetky prozaické príspevky, ktoré sa uverejnia na stránkach Slovenských pohľadov v roku 1962.

Uzávierka súťaže je 15. 11. 1962. Príspevky posielajte na adresu Redakcia Slovenských pohľadov, Bratislava, Štúrova 8 s označením „Súťaž“.

Redakcia Slovenských pohľadov a Slovenský literárny fond.

SLOVENSKÉ POHLADY

ROČNÍK. 78 • ČÍSLO 2

OBSAH

Jiří Zeman: Kybernetika a estetika . . .	1
František Andraščík: Tri lyrické miniatúry	8
Dominik Tatarka: Prútené kreslá . . .	12
(ško): Ľudovít Fulla	29
Jozef Felix: Veľký Guillaume u nás (dokončenie)	32
Vlasta Dvořáčková: Balada o lásce, O listování v zažloutlé knize, Ráno po dešti	50
Peter Karvaš: O umeleckú tvár činohry SND	54
Bertolt Brecht: Keby žraloky boli ľuďmi	68
Miro Procházka: Rozdelené mesto . . .	70
Bertolt Brecht: Balada o požiari rišského snemu (preložil I. Rusnák) . . .	82
Friedrich Dürrenmatt: Frank Piaty (preložil R. M. Škridla)	84
Spomienky a svedectvá (preložil J. Felix)	102
Milan Hamada: Poézia je soľ života . .	115
Zdeněk Pešat: Traja prví z mnohých . .	120
Karol Rosenbaum: Jeden zo staviteľov ľudstva	122
M. K.: Eryk Lipiński	125
Ivan Bukovčan: Polnoc pri zoologickej záhrade (dokončenie)	128
Pohľady na život, kultúru a umenia . .	136
Z poézie Pierra Reverdyho (preložil A. Marenčin)	152

Prierez grafikou Ľ. Fullu • umelecké fotografie O. Neheru a J. Blanca • karikatúry E. Lipiňského • obálku s použitím fotografie O. Neheru navrhol V. Herold

FEBRUÁR • 1962

prvé ohlasy

Zmeny, s ktorými vstúpil náš časopis do nového ročníka, vyvolali medzi čitateľmi širokú ozvenu. Tak čitateľ Tomáš L. z Košíc nám píše:

„Prvé číslo Slovenských pohľadov ma príjemne prekvapilo. Musím sa priznať, že to bolo prvé číslo, ktoré som prečítal od prvej až po poslednú stranu do posledného písmena. Zlepšila sa aj jeho grafická úprava a teším sa najmä na to, že Slovenské pohľady sa chcú vrac venovať svetovej literatúre. Taký časopis dosiaľ veľmi chýbal a česká Svetová literatúra je u nás takmer nedostupná.“

Aj čitateľ František Ch. z Trenčína víta rozšírenie rozsahu časopisu:

„Naskytá sa takto možnosť na stránkach Vášho časopisu uverejniť aj väčšie práce slovenských spisovateľov skôr, ako vyjdú knižne. Navrhoval by som uverejňovať aj romány na pokračovanie. Rád by som čítal nové práce Mináčovej, Tatarkovej, Lazarovej a Mňacka. V poezii sa mi páči príloha zahraničných básnikov. Škoda len, že ju nemôžem z čísla zľúštiť oddeliť. Na konci roku by z toho vznikla pekná knižka.“

P. H. z Ostravy volá po väčšom množstve satirických príspevkov a píše:

„Bol by som rád, keby ste satire venovali aspoň toľkú pozornosť, ako to robí Plamen. V prvom čísle sú to len Mihálikove Epitafy a musím povedať, že som im nie celkom rozumel. Mne sa vidí, že S. Mihálik si robí vtipy z rozličných klebiet. O niektorých pritom hovorí ako v rukavičkách a na niektorých akoby mal väčšiu gúrd. Ja si myslím, že by sa o našich spisovateľoch, ktorí vykonávajú zásluhnú prácu pre ľud, nemalo písať tak neseriózne.“

Záverom citujeme ešte z jedného listu, ktorý nám poslal čitateľ V. S. z Bratislavy:

„Som starým predplatiteľom SP. Avšak ma prekvapilo, keď som od PNS dostal 3. januára faktúru so zloženkou na 120 Kčs za Váš časopis. Preto som ju vrátil, že sa odhlasujem z odberu. Až z prvého čísla som sa dozvedel, že SP sa rozširujú a preto sa zvyšuje aj ich cena. Nevieť, prečo sa posielajú zloženky bez toho, že by sa vopred vysvetlilo, o čo ide. SP by som rád odobral, lebo v stánkoch ich možno ťažko zohnať, ale zaplatiť naraz 120 Kčs je veľa...“

Podobných listov sme dostali niekoľko: predovšetkým, predplatné si možno vyrovnáť i polročne, prípadne štvrťročne. A po druhé, aj nás udivuje hrubá nevšimnivosť pracovníkov PNU, ktorá už 3. januára, teda dva týždne pred expiráciou 1. čísla, chceli vyexekvovať od nič netušiacich čitateľov 120 Kčs. Všetci tí, ktorí v prvej chvíli prevapenia vďaka iniciatíve PNU odber SP vypovedali, môžu sa znova prihlásiť v našej administrácii a budú prednostne zaradení medzi predplatiteľov.

REDAKCIA

SLOVENSKÉ POHLADY ROČNÍK 78 • ČÍSLO 3

OBSAH

Anketa Slovenských pohľadov	1
Štefan Žary: Básne	2
Stanislav Šmatlák: Nová kvalita vzťahov	9
Ján Johanides: Reportáž	18
Ignor Gnlo: Básne	24
Jiřina Kintnerová: Nebezpečenstvo blízkosti	26
Dominik Tatarka: Prútené kreslá	30
Ferenc Móra: Bláznovstvá vlastné a iných (prel. E. Klinger)	45
Jozef Kot: Taký dážď	46
Jozef T. Vykobáky	50
Pavol Števec: Súčasná poézia očami J. Bzocha	52
Miroslav Šimček: Básne	59
Oskar Čepan: Realizmus, novátorstvo, metóda a štýl	60
Miroslav Kostka: Generácia	63
Franz Kafka: Zpráva pre akadémiu (prel. C. Oravský), Šakaly a Arabi (prel. P. Bzochová)	64
Francúzi diskutujú o Brechtovi (prel. A. Kalinová)	74
Günter Cwojdrak: Druhá literatúra (prel. PB)	82
—O—: Osudy a ciele J. Hájka	85
Břetislav Truhlář: Nad poéziou M. Váika	86
Emil Charous: Prvé dva kroky K. Michala	90
Ján Števec: O cestách poprevratovej literatúry	92
Miroslav Kostka: Ako sa stať volom	94
Halina Ivaničková: Pokus o dialóg	95
Jozef Kot: Prítomnosť budúcnosti	97
Anton Hykisch: Je „výrobný román“ schopný konkurencie?	99
K.: Karol Hološko	103
Jozef Bob: Malá slávobrána	104
(10): Dve monografie – dva prístupy	104
Ryszard Kozie'ewski: Zhlboka dýchať (prel. M. Janek a M. Nadubinský)	109
Pohľady na život, kultúru a umenia Michelangelo Buonaroti: Básne (prel. V. Turčány)	122
	144

Ukážky zo sklárskych prác K. Hološka • umelecké fotografie K. Vyskočí'a a J. Blanca • kresby a sochárske diela Michelangelo Buonarotiho • zo zahraničného humoru • obáku s použitím grafiky O. Dubaya navrhol Vl. Herold

MAREC • 1962

Slovenské pohľady očami iných

Tentoraz odcítujeme niekoľko hlasov z tlače, ktoré zareagovali na zmenený profil nášho časopisu. Aj ony svedčia o rastúcom záujme o SP, ktoré — čo je zvlášť potešiteľné — začínajú prenikať i do českých kultúrnych kruhov.

Značka Z. E. v 2. čísle PLAMENA píše: Priateľia z redakcie SP stvorili nový časopis. Menuje sa síce i ďalej Slovenské pohľady (a je to tak správne, veď je to v Československu najstarší literárny časopis — práve začína 76. ročník), ale je to vlastne celkom nový literárny mesačník. Prvé, čo na vás zapôsobí, keď vezmete do rúk januárové číslo, je jeho výtvarná a grafická stránka... Redakcia sa tiež postarala o väčšiu pestrosť obsahu, než tomu bolo pred takými piatimi-šiestimi rokmi... Iba by sme si želali, aby redakcia v budúcnosti venovala pozornosť aj vedeckým otázkam a problémom, a to najmä odvetviam, v ktorých slovenská veda hrá dôležitú úlohu. Predpoklady na to redakcia má ako v Akadémii vied, tak medzi vedeckými pracovníkmi na slovenských vysokých školách."

Veríme, že táto oprávnená výčitka — ktorú si redakcia plne uvedomuje — povzbudí si aj naši vedeckí pracovníci, ktorí sa dosiaľ dosť ťažko odhodlávajú k publicistike. Redakcia i touto cestou volá k spolupráci pracovníkov všetkých vedných odvetví — chceme, aby SP v duchu svojich slávnych tradícií odrážal kultúrnu problematiku v najširšom slova zmysle.

Pod názvom Dobrý krok vítajú SP i LITERÁRNÍ NOVINY (č. 3): „Hoci tento časopis bol založený r. 1876 a s určitou prestávkou vychádza už sedemdesiatšesť rokov, vstupuje do nového ročníka, čo poteší všetkých priateľov literatúry, ako rodný brat Plamena. Zväčšil svoj rozsah, vychádza na 180 stranách, má dobrú beletriu, podnetné štúdiá, polemiky, kritiku, satiru, fotografie, kresby, nápady, vtip a priebojnosť, všetko, čo zodpovedá predstavám súčasnej modernej umeleckej revue. Aj grafická úprava je dnešná, živá..."

Týždenník KULTURA 1962 upozorňuje v 6. čísle na štúdiu Jozefa Felixa Veľkého Guillaume u nás a označuje ju za „skvelú ukážku kritiky básnického prekladu".

Toľko z našich literárnych časopisov.

A ešte dve upozornenia pre našich prispievateľov a čitateľov: v druhom čísle sme vzhliásili súčasť o najlepšiu krátku prózu roka. V minulom čísle sme uverejnili otázky veľkej čitateľskej ankety SP. Tešíme sa na Vaše príspevky!

Redakcia

OPRAVA. V minulom čísle nám vypadlo meno prekladateľa Michelangelových básní. Je ním Viliam Turčány. Na str. 70 vyskytla sa v titulku bez viny redakcie nemilá chyba. Arabi sa naďalej píšú podľa Pravidiel slovenského pravopisu s máčkym i. (r)

SLOVENSKÉ POHLADY ROČNÍK 78 • ČÍSLO 4

OBSAH

Veľký program tvorby	1
Laco Novomeský: Z básní	6
Za ľudom Ondrejovom	10
Július Noge: Problémy prózy, problémy s prózou	12
Domínik Tatarka: Prútené kreslá (po- kračovanie)	20
Anton Kret: Mnoho divadiel — málo hier	36
Miroslav Holub: O básni, Zvonek	39
Vlasta Dvořáčková: Romanca o vrbě Jan Trefulka: Česká poezia 1961	42
Vlasta Dvořáčková: Zena ze Svidníka	43
Juraj Vidovec: Paródie	51
Alfonz Bednár: Ešte nad zápisníkom František Štraus: Človek a veci	54
Pavol Števček: Problémy s Mináčom	60
Janko Jesenský: Pani Generalissimu- sová	76
Jozef Bžoch: F. X. Š. dnes	78
Vladimír Ferko: Pohľady na vodu	84
Milan Kenda: Myšlienky učešané na ježka	93
Jevgenij Jevtušenko: Babia stráž (pre- ložil M. Ferko)	97
Michal Gáfrík: Básnik dynamických zmyslov	107
Milan Hamada: Dokumenty a živé hodnoty	108
Jozef Kot: Etuda jednej noci	110
Jozef Tallo: Matriarchát	113
Jan Števček: Teória reportáže	114
Peter Petiška: Epigram	116
Anton Hykisch: Fakt ako centrum po- zornosti	118
Ján Majerník: Na ceste za súčas- nosťou	119
Jozef Bob: Ľudia v kruhu	120
Břetislav Truhlář: S novou koncepciou	121
Stanislav Šmatlák: Janko Kráľ	122
Ryszard Kozielewski: Zhlboka dýchať (prel. M. Janek a M. Nadubinský)	123
Milan Kenda: Aforizmy	124
Pohľady na život, kultúru a umenia	127
Z maďarskej lyriky (prel. J. Turan)	137

Nové grafiky V. Hložníka • fotografie J. Blanca • karikatúry A. Richtra • obálku s použitím grafiky V. Hložníka navrhol V. Herold.

Z redakčnej pošty

Nedávno sme dostali do redakcie list inž. F. Suchoňa z Trnavy, reagujúci na zvýšenú cenu nášho časopisu. Okrem iného v liste čítame:

„Chápem, že rozšírený rozsah znamená zvýšené náklady, ktoré sa musia prejavovať vo zvýšení predplatného. Avšak vzhľadom k približne rovnakej grafickej úprave tohto ročníka zvýšenie ceny podľa mňa nie je úmerné zvýšenému počtu strán.“

Nechceme tu opakovat dôvody, ktoré sme uviedli v poznámke Koniec trochárneniu (SP, 78, č. 1). Hoci sa 100 %-né zvýšenie na prvý pohľad zdá neúmerne, treba priznať, že cena SP i po prvom zvýšení r. 1961 (z Kčs 3,50 na Kčs 5,-) bola hlboko podkalkulovaná, takže ani šťastí nestačila kryť výrobné náklady. V súlade s celkovými tendenciami za efektívnosť pracovísk bolo potrebné postaviť vydávanie nášho časopisu na pevný finančný základ, ktorý by umožňoval nielen rozšírenie rozsahu, po ktorom naši čitatelia už dlhší čas volali, ale aj podstatné skvalitnenie obsahu i vzhľadu časopisu. Zbežným porovnaním minulého a tohto ročníka sa ukáže, že časopis dostal celkom novú tvár: z tradičného literárneho mesačníka sa zmenil na modernú revue socialistickej kultúry. Nevšedný záujem o SP svedčí o tom, že redakcia sa vydala na správnu cestu: vynaloží všetky sily, aby dôveru drvivšej väčšiny predplatiteľov, ktorí s porozumením prijali nepopulárne cenové opatrenie, nesklamala.

Čitateľ P. Polák z Dolného Kubína ponosuje sa vo svojom liste na nepružnosť Poštovej novinovej služby:

„Elite v decembri 1961 som si na poštovom úrade-PNS objednal časopis Slovenské pohľady. Od tých čias som túto objednávku urgovať osobne asi 20-krát, na čo mi na PNS povedali, že časopis objednali u Vás a bude mi chodiť priamo na moju adresu. Inýkrát – že už je rozobraný náklad a čo ja viem čo. Všetko toto moje domáhanie ostalo len hlasom volajúcim na púšti. Prosím, poraďte mi, čo mám robiť? Ako chceme šíriť a rozšíriť cestu vpred socialistickej kultúre, keď pre celé okresné mesto Dolný Kubín, do ktorého sa pri reorganizácii zúčastili tri okresy (Námestovo, Trstená, Dolný Kubín) chodia podľa údajov PNS včítane stánkov len dva exempláre Slovenských pohľadov?“

Na túto otázku by sme i my radi počuli vážnu a úprimnú odpoveď: nemôžeme za takúto považovať list PNU Bratislava z 12. 4. 1962 (č. 2274/N-1962), v ktorom sa redakcii oznamuje iba vybavenie sťažnosti P. Poláka bez bližšieho vysvetlenia a záruky, že sa podobné nedostatky v práci PNS nebudú opakovať. Vari nebudeme na ňu čakať od zainteresovaných tak dlho ako čitateľ P. Polák na náš časopis.

REDAKCIA

SLOVENSKÉ POHLADY ROČNÍK 78 • ČÍSLO 5

OBSAH

Vladimír Mináč: Budúcnosť, literatúra, mládež	1
Milan Rúfus: Alebo	5
Dominik Tatarka: Prútené kreslá (pokračovanie)	6
Tri rozhovory o fúbstnej poézii	19
Jaroslava Blažková: O čom snivajú	24
Andrej Sládkovič: Pošta	32
Ľubomír Kellenberger: Bol ako mäkký voňavý chlieb	35
Jiří Hájek: Konzervatizmus, modernosť alebo modernizmus	36
Jaroslava Blažková: Malá galéria mladšieho brata	42
Miloš Urbík: Túžba	51
Kornel Smržík: Poď bližšie	51
Jozef Ruman: Dúha lások	52
Anton Hykisch: O tých, čo majú malér	57
Anton Jurovský: Mládež a film	66
Peter Petiška: Epigramy	75
Jozef Bžoch: Od Dotykov k Príťažlivosti	76
Ján Kákoš: Úlohy a problémy	78
Miroslav Kostka: Človek, ktorý mal čas, Pieta	84
Ján Sedláč: Ľubostná poézia večne mladá	86
Ľadislav Mňačko: Spišská história	88
Imre Forbáth: Aforizmy	94
Zlatko Klátik: Meditatívny lyrik	95
František Andraščík: Aký je básnik?	96
Oskár Čepan: Kukučínovská tradícia	98
Jozef Tallo: Cehlárik zakročil	101
Nová Saganová	102
Jurij Kazakov: Jeseň v dubových lesoch (prel. Y. Gáfríková)	106
Henrich Pifko: Sú aj iné cesty	112
Pavol Palkovič: Nedokončené zápasy	113
Jozef Kot: Angličania a Američania z knižnej police	115
Ryszard Kozielski: Zhlboka dýchať (prel. M. Janek a M. Nadubinský)	118
Pohľady na život, kultúru a umenie	130
Z poézie Sádiho (prel. D. Harušíak)	150

Kresby Jozefa Kostku • fotografie K. Belického, M. Martinčeka, J. Blanca • karikatúry Siného • obálku s použitím kresieb J. Kostku navrhol V. Herold.

na kritiku sa neodpovedá?

Súdny čitateľ uzná, že neodpovedať na konkrétnu kritiku, tobôž verejnú, resp. na konkrétne návrhy v prospech dobrej veci — je dnes nemorálne. Keďže medzičasom podstatne vzrástla alebo sa preorientovala čitateľská obec Slovenských pohľadov, musíme problém, o ktorý nám ide, zrekapitulovať.

V 9. čísle minulého ročníka sa obrátila skupina spisovateľov (Ferko, Mináč, Mňačko, Moric) na SÚV a ÚV ČSM, na Ministerstvo školstva a kultúry a na odbor SNR pre školstvo a kultúru, ako aj na Svaz a Sväz spisovateľov v otvorenom liste s otázkou, prečo sa neurobí poriadok vo vydávaní časopisov, špeciálne kultúrno-politických časopisov pre mládež nad 16 rokov. Spisovatelia poukázali na neudržateľnosť daného stavu, keď na Slovensku jestvuje iba literárny mesačník (Mladá tvorba) a v Čechách len obrázkový týždenník (Mladý svět) a žiadali vyjadrenie menovaných zainteresovaných inštitúcií.

Takáto prax je v Sovietskom sväze bežná už dlhý rad rokov. A my sme, pravdaže, pohoreli pri prvom pokuse zaangažovať sa o veci, ktoré nás priamo nepália. A to aj napriek tomu, že sme príslušné číslo SP poslali všetkým adresátom spolu s listovnou žiadosťou o odpoveď. Ozval sa iba Svaz čsl. spisovateľů ústami prvého tajomníka I. Skálu: problém je výlučne v kompetencii MŠAČ a ČSM, literárny časopis pre mladých v Čechách sa pripravuje. To je všetko. A čo ostatní adresáti? Tým je tento závažný problém ľahostajný? Rezignovali pod prívalom skutočnosti, že je nedostatok papiera? Alebo takto chcú podporovať záujem našich spisovateľov o veci verejné?

Aby bolo jasné: vznikom kultúrnych časopisov pre mládež by vznikli SP v istom zmysle konkurenti. Ale napriek tomu i napriek nedostatku papiera sa redakcia stavia za požiadavku takýchto časopisov! A pretože nám je odporné heslo „nehlas, čo ťa napáľi,“ budeme si všímať aj iné problémy a otázky nášho života.

Redakcia

SLOVENSKÉ POHLADY ROČNÍK 78 ● ČÍSLO 6

OBSAH

Jozef Mihalkovič: O cemente	1
Ludovít Holotík: Vznikajú Dejiny Slovensko (interview)	2
Ján Johanides: Studená večera	10
Jiří Pištora: Básne (prel. M. Ferko)	15
Jozef Bob: Patálie so súčasnosťou	18
Pavol Bunčák: Básne	23
Viliam Turčány: Preklady Hájnikovej ženy do češtiny	27
Jozef Tallo: Čierna planéta, Veľká depresia	33
Nora Krausová: K hlavným problémom súčasnej poetiky	39
Ferdinand Dvorin: Aforizmy a aforyzmy	45
Dominik Tatarka: Prútené kreslá (dokončenie)	46
Jozef Mihalkovič: Tahavá poľná pieseň	56
Ján Šimonovič: Luna a vietor	62
Jozef Felix: Hugov Satyr v slovenčine	64
K: František Gajdoš	73
Jozef Škvorecký: Etuda s Rebekou, Veľký katolícky pôst vodný (prel. J. Blažková)	75
Jozef Mihalkovič: Básne	82
Magda Gregorová: Marcel Proust a moderná próza	84
Tomáš Janovic: Malé výmysly	90
Miroslav Kostka: Talent, Historická miniatúra	91
Jaroslava Fialová: Nové cesty francúzskeho románu	92
Alain Robbe-Grillet: Žiarlivosť (prel. V. Dudáš)	98
Jozef Milučký: Básne	106
Anton Vantuch: Jean Jacques Rousseau	107
Jiří Pištora: Básne (prel. M. Ferko)	113
Slawomir Mrozek: Zo súčasného života, Fakt (prel. P. Wincer)	114
Lajos Mesterházi: U štvornohého psa (prel. A. Hykisch)	116
Jozef Tallo: Brontosaurus a kyslé hrozno	123
M. K.: Albert Schaefer-Ast	124
Ladislav Burlas: Podnetno o hudbe	126
Oskar Čepan: O estetike abstraktného umenia	130
Anton Hykisch: Reportáž žije dnes	133
Břetislav Truhlář: O novej dedine popisne	134
Gustáv Viktory: Československá lyrika vo Svédsku	138
Pohľady na život, kultúru a umenie	140
Nikolaj J. Vapcarov: Z poézie (Prel. M. Ferko)	152
Redakcia: Na kritiku sa neodpovedá?	159
Reprodukcie figurálnych kompozícií Fr. Gajdoša	

- kresby P. Picassa ● karikatury A. Schaefera-Asta ● fotografie M. Robinsonovej a J. Blanca
- obálku s použitím prác žiakov Základnej výtvarnej školy navrhol Vl. Herold.

DILIA

Helmut Baierl:

KURÁŽNÁ MATKA FLINCOVÁ

Komédia v troch dejstvách s prológom a epilógom. Preložil Josef Balvín. Prológ a piesne Jiří Šotola.

Ludvig Holberg:

DON RANUDO DE COLIBRADOS

alebo

CHUDOBA A PÝCHA

Komédia v piatich dejstvách. Preložil a upravil Jan Rak.

Stefan Krzywoszewski:

ČERT A KRČMÁRKA

Fantastická komédia v troch dejstvách. Preložil a upravil Jaroslav Langer.

Leonid Leonov:

OBYČEJNÝ ČLOVĚK

Komédia v štyroch dejstvách. Preložila a upravila Helena Šimáčková.

Wolf Mankowitz:

BLEŠÍ TRH

Musical v dvoch častiach. Hudbu a spevné texty napísali Monty Norman a David Heneker. Preložil Jiří Mucha, texty piesní Petr Kopta. Hudobná úprava a inštrumentácia Rudolf Trinner.

Alexandru Mirodan:

SLAVNÝ 702

Komédia v troch dejstvách. Preložil Ivo Macke.

POHÁDKY KARLA ČAPKA

Zdramatizoval Václav Hartl.

BONN STOP!

Cestovný kufrík pohľadníc a listov. Javisková literárna montáž. Zostavil Vlastimil Fišar.

JARNÍ PÍSENIČKA A JINÉ POHÁDKY.

Tri jednoaktové bábkové hry Zd. Skořepu, Evy Bakešovej a Evy Jílkovej.

M. H. Nobek:

DOBRODRUŽSTVÍ MEZI HVĚZDAMI

Bábková hra v siedmych obrazoch.

Jan Paulů

OCELOVÁ LÁSKA

Železničiarska veselohra v desiatich obrazoch.

Mark Twain:

AMERICKÝ NÁPADNÍK

Komédia v 7 obrazoch. Zdramatizovali Arnošt Pomezný a Jaroslav Hybín.

Tennessee Williams:

TRAMVAJ DO STANICE TOUHA

Hra v 11 obrazoch. Preložil Bedřich Becher.

INZERÁT NA ŠKŘIVÁNKA

Pásmo z veršov, próz a piesňových textov. Zostavil Milan Uhde. Režijne upravil Radim Vašínska. Hudbu zložil Petr Marunáč.

Bertolt Brecht:

MUŽ JAKO MUŽ

Premena nakladača Galyho Gaya vo vojenských ubikáciách Kílkoy v roku 1925. Veselohra. Spolupráca F. Burri, S. Dudov, E. Hauptmannová, C. Neher, B. Reich. Hudba K. Weill, P. Dessau. Preložil R. Vápeník, verše L. Kundera.

Jerzy Szaniawski:

DVĚ DIVADLA

Komédia v troch dejstvách. Preložila Helena Teigová.

Plautus-Molière-Kleist-Giradoux

VEČNÝ AMFITRYON

Božská hudobná komédia v dvoch častiach. Spracovali Gyula Kárpáti a Géza Hegedüs. Preložil a upravil Ota Ornest za jazykovej spolupráce Sándora Kosnara na spojovacích textoch.

Jerzy Zawieyski:

VYSOKÁ STĚNA

Dráma v troch dejstvách. Preložila Mojmirá Janišová.

Jevgenij Švarc:

STÍN

Rozprávka v troch dejstvách. Preložili Jaroslav Burian a Ivo Osolobě.

Príhláste sa na odber Zpráv DILIA!

DILIA — Československé divadelní a literární jednatelství v Praze 2, Vyšehradská 28; výdaj textov Praha 1, Celetná 25.

DILIA

William Shakespeare:

RICHARD III

Podľa vydania Cambridge University Press, ktoré redigoval John Dover Wilson, preložil Zdeněk Urbánek.

F. M. Dostojevskij:

IDIOT

Javisková kompozícia v troch dejstvách. Dramatizáciu G. Tovstonogova preložil a upravil Evžen Drmola.

István Kállai:

PRAVDA PRÍCHÁZÍ DO DOMU

Pribeh zo súčasnosti v dvoch dieloch. Preložil Sándor Kosnar.

Arnold Wesker:

KUCHYŇ

Preložil Jiří Mucha.

Kurt Weil — Bertolt Brecht:

VZESTUP A PÁD MĚSTA MAHAGONNY

Opera v troch dejstvách. Preložila Eva Bezděková.

Lope de Vega — Julius Kalaš —

Pavel Skála:

UČITEL TANCE

Veľká hudobná komédia v troch dejstvách. Podľa rovnomennej hry Lope de Vegu voľne spracoval Pavel Skála. Hudbu zložil Julius Kalaš.

Maxim Gorkij:

VASSA ŽELEZNOVOVÁ

Hra v troch dejstvách. Preložil Bohumil Mathesius.

Robert Merle:

VLÁDA ŽEN

Komédia v troch dejstvách podľa Aristofana. Preložil A. J. Liehm. Verše a texty piesní Sergej Machonin.

Publius Terentius Afer:

KLEŠTĚNEC

Rímska komédia v piatich scénach. Preložil Vladimír Šrámek.

Jaroslav Beránek:

DIVADLO NA VALNÍKU

Kabaret o tom, čo nás páli a čo chceme hasiť na našej dedine.

Aurel Baranga:

SICILSKÁ HRA

Lyrická komédia v troch dejstvách. Preložil a upravil Karel Paňa.

Karel Stanislav:

SAMOTA NADEJOV

Dráma v dvoch častiach.

Jaroslav Boháč:

TŘI OBRAZY ZE ŽIVOTA BOŽENY NĚMCOVÉ

Bedřich Svatoň:

STARONOVÁ KOMEDIE

Bábková groteska na motívy z rozprávok.

Ivan Pilný:

ZTRATIL SE NÁM PUNĚA

Estrádna bábková komédia v dvoch dieloch.

Jan Makarius:

TŘI BILÉ ŠÍPY

Indiánska rozprávka v troch dejstvách.

Eduardo de Filippo:

STAROSTA ČTVRTI SANITÀ

Preložil Jan Makarius.

Sergej Michalkov:

ROBINZONI

Komédia v troch dejstvách. Preložili Jiří a Růžena Seydlerovi.

Menandros:

DĚDEK

Komédia v piatich scénach. Preložil Vladimír Šrámek.

DOBRODRUŽSTVÍ MEDVÍDKA PŮ

Na námet knižky A. Milneho pre bábkky voľne spracovala Marie Veselá.

Alois Mikulka:

MĚSÍC V ANTĚNÁCH

Hra malých a veľkých detí.

Hudbu zložil Jan Tomšíček.

Podrobnosti o týchto a iných hrách nájdete v Zprávach Československého divadelního a literárního jednateství.

Prihláste sa na odber Zpráv DILIA!

DILIA — Československé divadelní a literární jednateství v Praze 2, Vyšehradská 28; výdaj textov Praha 1, Celetná 25.

Viaceri čitatelia nám v listoch vyčítajú, že sa niektoré príspevky zároveň zjavujú na stránkach Slovenských pohľadov i na stránkach Plamena. Vysvetľujú si to ako malú citlivosť redakcie uverejňovať pôvodné príspevky, ba aj ako ľahký spôsob obohacovania autorov takýchto dvakrát odtlačených textov.

Požiadavka, aby časopis prinášal originálne príspevky, je nepochybne na mieste a správna. Neslobodno však zabúdať na postavenie SP a Plamena v našej kultúrnej tlači. Oba časopisy sú reprezentatívnymi národnými literárnymi mesačníkmi, pričom oba smerujú k vzájomnému zblíženiu českej a slovenskej literatúry a kultúry. Preto sa i v SP čoraz častejšie objavujú v prekladoch príspevky českých autorov, a podobne zase v Plameni sa čitateľ zoznamuje s najpozoruhodnejšími dielami slovenských autorov. Pochopiteľne, u niektorých zvlášť významných beletristických príspevkov, ako aj u príspevkov, ktoré sa zapodieľajú spoločnými problémami českej a slovenskej literatúry (ako napr. v tomto čísle uverejňovaná diskusia o próze), nemožno sa vyhnúť duplicité. Deje sa tak však výlučne na základe internej dohody medzi redakciami SP a Plamena a zásadne simultánne, to znamená v tom istom mesiaci, najviac s mesačným oneskorením. Uvedomujeme si pritom, že viacero čitateľov SP číta i Plamen, a opačne. Drvivá väčšina čitateľských mák Plamena sa však grupuje z českých krajov, a tak isto SP čítajú sa predovšetkým na Slovensku. Spoločné uverejnenie niektorých príspevkov nie je teda len symbolickým vyjadrením spolupatričnosti našich literatúr, ale aj praktickým činom významného spoločenského dosahu. Záiste preto čitateľ oboch časopisov prepáči tých niekoľko málo stránok, na ktorých sa stretnie s tým istým textom.

To, pravdaže, neznamená, že redakcia prestane pranierovať a odsudzovať všetkých tých, čo so svojimi príspevkami špekulujú a kupčia a rozosiľujú ich naraz viacerým redakciám. Niet pre redakciu neprijemnejšieho položeného, ako keď sa niekoľko dní pred vydaním zjavi ten istý príspevok napríklad v denníku. (Tým nemyslíme na prípad Smeny, ktorá niektoré príspevky z 5. č. SP odtlačila so súhlasom našej redakcie; počítalo sa s tým, že 5. č. SP bude v tom čase už v predaji, no zhodou okolností sa práve toto číslo oneskorilo.)

Teda: spoločné materiály v SP a v Plameni sa budú odtlačovať i naďalej, organizovane a zámerne. Privítame však každý hlas, ktorý nás upozorní na to, že si niekto autorskú česť vymieňa za cylinder burziána. A ešte redakciám: pri prípadnom preberaní príspevkov z nášho časopisu sú v zmysle platných zákonov všetky redakcie povinné uvádzať prameň, odkiaľ preberali.

Redakcia

OBSAH

Diskusia o próze (J. Hájek, I. Kříž, J. Špitzer, J. Trefulka, D. Tatarka, St. Šmatlák, Bř. Truhlář, D. Karpatský, J. Putík, J. Kot, I. Skála, M. Jungmann, J. Blažková, A. Bednár, P. Števček, A. Hykisch, A. Matuška).	1
Ján Ondruš: Hlasy	23
Josef Nesvadba: Trust pre zničenie dejepisu (prel. V. F.)	26
Mikuláš Kočan: Biely svet	34
Jozef Tallo: Podivné sentence	38
Alexander Matuška: Ľudia a hrdina	40
t. št.: Josef Liesler	53
Jozef Tallo: Stále sa opakujúca schéma	54
Irena Lífková: Poriadny baran, Kde je logika bezmocná	58
František Andraščík: Ako mám rád svoju mamu	60
Ilja Erenburg: Ľudia, roky, život (prel. Y. Gáfríková)	62
S. J. Lec: Abelovi a Kainovi (prel. V. Mihálik)	65
Ernest Hemingway: Mať a nemať (prel. M. Ruppeldt)	67
Názim Hikmet: Básne (prel. P. Horov)	79
Zo starogréckeho humoru (prel. P. Kuklica)	84
Ján Vilikovský: O. Henry	86
O. Henry: Po dvadsiatich rokoch (prel. J. Vilikovský)	89
M. K.: Bill Mauldin	92
Josef Škvorecký: Majstri krvavých historiek	94
Ivo Andrić: Zatvorené dvere (prel. A. Vrbáček)	106
Ján Johanides: Postoj	111
Jozef Kot: Tretí z radu	119
Július Noge: Janovicova Epigramatika	122
Bohuš Kováč: Veľmi podnetná kniha	123
Jozef Bžoch: Chorvát u Kostrovi	125
Stanislav Šmatlák: Švantner znova aktuálny	126
Bohuš Kováč: Platon Karatajev – a tí druhí	129
Vladimír Petrík: Zlato a slovo	132
Slawomir Mrozek: Postępowiec (prel. R. Turňa)	135
Pohľady na život, kultúru a umenia	136
Päť podob poľskej okupačnej poézie (prel. J. Majerník, J. Lenko a P. Wincer)	149

V tomto čísle uverejňujeme reprodukcie prác niektorých členov Skupiny 29. augusta (O. Dubaya, L. Gudemu, V. Hložníka, R. Uhra a L. Vychodila) ● reprodukcie prác J. Lieslera ● karikatúry B. Mauldina ● obálku s použitím kartónu O. Dubaya V okne navrhli N. Rappensbergerová a T. Hrabovský

návnada alebo informácia?

V liste M. P. z Bardejova čítame: „V aprílovom čísle SP ste uverejnili na záložke zpravu o tom, že v májovom čísle uverejníte Saganovej Zámok vo Švédsku... No moje sklamanie bolo o to väčšie, keď som v májovom čísle oznámený titul nenašiel, ale iba akúsi náhradku – krátku článok o Saganovej a dvojstránkovú karikatúru jej knihy...“ Podobných kritických pripomienok, týkajúcich sa toho, že sľubovaný plán budúceho čísla sa nezhoduje so skutočnosťou, sme dostali viacero, a preto chceme na ne odpovedať na tomto mieste.

Predovšetkým – čo si nie vždy naši čitatelia, ba i prispievatelia uvedomujú – dĺžka výrobného cyklu jednotlivého čísla Slovenských pohľadov, ak berieme do úvahy jeho polygrafické spracovanie, pohybuje sa okolo šiestich týždňov. Pravdaže, prv než sa rukopisy odovzdajú do tlačiarne, podrobujú sa redakčnej a grafickej úprave. To prakticky znamená ďalšie týždne, takže – názorne povedané – ak budete čítať tieto riadky, redakcia už bude dokončovať posledné úpravy januárového čísla. Pri takomto dlhodobom plánovaní, prirodzene, nepodari sa vždy splniť na sto percent ani plán budúceho čísla, ohlasovaný na obálke. Najmä, keď sľúbený materiál autor do poslednej chvíle neodovzdá, ako sa to stalo v spomínanom prípade Saganovej Zámku vo Švédsku. Nemenej rušivo zasahuje do našich plánov aj okolnosť, že sa článok vinou iných aktuálnejších materiálov do čísla nezmestí a tým vytvára previs, ktorý sa refazovite môže prejavíť v celom rade ďalších čísel. Vo viacerých prípadoch už nie je možné, aby redakcia stihla urobiť na záložke opravu. Napokon: každé číslo sa pripravuje s istým vyhraneným ideovo-umeleckým zámerom a nie vždy príspevok, ktorý zo spomenutých príčin vypadol z jedného čísla, možno zaradiť automaticky do najbližšieho.

Veríme, že naši čitatelia občasný „výbuch“ plánu budúceho čísla prepáčia. V nijakom prípade sa tak nestáva z dôvodov reklamných. Záložka v našom časopise neslúži za návnadu, ale chce byť stručnou informáciou; jednotlivé otvorené kontá sa v priebehu ročníka v prevažnej väčšine spĺnia. I spomínaná Saganová.

Redakcia

SLOVENSKÉ POHLADY ROČNÍK 78 ● ČÍSLO 10

OBSAH

Karol Minárik: Nad dokumentom strany . . .	1
Karel Kapoun: My dva ja stociferní (prel. M. Ferko) . . .	6
Peter Balgha: Za letu . . .	7
Stanislav Šmatlák: O vzájomných vzťahoch českej a slovenskej literatúry . . .	14
Anton Macko: Aforizmy . . .	23
Josef Hanzlík: Hlas, Malý nákup v sobotu večer (prel. M. E.) . . .	25
Tomáš Janovic: Vo vlaku, Kvalitár . . .	27
Miroslav Klivar: Kybernetika a teória odrazu vo vzťahu k umeniu . . .	28
Rudo Moric: Nerob fóry, Gito . . .	36
Ján Rak: Poslední gladiátori . . .	44
Ján Béder: Anton Bernolák . . .	46
Vojtech Mihálik: Za poéziu súčasnosti a modernú . . .	54
Jozef Ruman: Básne . . .	58
Vlado Bednár: Mozaika . . .	61
Anton Macko: Aforizmy . . .	70
Milan Kenda: Literárna geometria . . .	71
Jozef Tallo: Zodpovednosť . . .	72
Bohuš Kováč: O sošnej Marine a svalnatom Zoržovi . . .	74
M. K. André François . . .	80
Iľja Erenburg: Ľudia, roky, život (prel. Y. Gáfriková) . . .	83
Viliam Marčok: Raňajší rozhovor so slinkom, Cesta . . .	90
Miroslav Krleža: Tisíc a jedna smrť (prel. M. Nadubinský) . . .	93
Raymond Chandler: Myšlienky o literatúre (prel. J. Š.) . . .	98
Josef Škvorecký: Majstri krvavých historiek (dokončenie) . . .	100
Stanislav Jerzy Lec: Epigramy (prel. V. Mihálik) . . .	111
Ján Johanides: Postoj (dokončenie) . . .	112
Michal Nadubinský: Také márne hľadanie . . .	120
Jozef Petrovič: Maďarská príručka dejín slovenskej literatúry . . .	121
Jozef Bžoch: Kniha spomienok . . .	124
Ladislav Šaučín: Hľadanie počiatkov, maliarskeho realizmu . . .	126
Pohľady na život, kultúru a umenia . . .	127
C. Valerius Catullus: Z básní (prel. I. Šaifár) . . .	149

V tomto čísle uverejňujeme reprodukcie prác M. Láluha ● fotografie K. Grastyana a E. Pavločku ● karikatúry A. François ● obálku použitím fotografií E. Pavločku navrhli N. Rappensbergerová a T. Hrabovský

Nijako si nemôžeme v poslednom čase sťažovať na nedostatok čitateľských ohlasov. Dostávame ústne, telefonické a písomné pripomienky, o našich článkoch a iných materiáloch píše časopisy, komentuje ich rozhlas, preberajú noviny ap. No predsa len sa nám vidí, že je toho málo. Želali by sme si, aby nám čitatelia boli aj prispievateľmi, aby spolu s nami naznačovali a pomáhali riešiť pálčivé problémy našej literatúry, umenia a vôbec života. Nazdávame sa totiž, že takáto prax je jednou z hlavných podmienok dobrej úrovne časopisu, jeho živosti a pútavosti. Želali by sme si, aby náš časopis vhodne využívali učitelia slovenčiny a literatúry, knižníční a osvetoví pracovníci. Slovenské pohľady prinášajú novinky domácej i svetovej literatúry, a teda sa plne žiada „zahorúca“ dať im širšiu publicitu a využiť ich. Recitátori si môžu obohatiť svoj repertár o najsúčasnejšiu i novú prekladovú tvorbu. Knižníční pracovníci získajú nielen informácie z článkov, recenzii a úvah o knihách, ale majú aj možnosť zoznámiť sa s ukážkami diel, ktoré – vzhľadom na preťaženosť nášho polygrafického priemyslu – vychádzajú o dlhší čas. Organizátori literárno-umeleckých večierkov a estrád tiež môžu obohatiť náplň svojich programov krátkymi literárnymi útvormi atď. Slovom, aj keď je náš časopis mesačník a vzhľadom na dlhú výrobnú lehotu – dva mesiace – nemôže odpovedať na otázky dňa, je a snaží sa byť nanajvýš aktuálny a jeho užitkovanie nemalo by sa prečítaním čísla končiť, ale práve začínaf. Chápeme, že terazšie Slovenské pohľady nemôžu byť tým, čím pred rokmi, keď boli jediným kultúrnym časopisom u nás, t. j. jediným ohniskom a centrom. Avšak práve preto, že jestvuje celý rad iných novín a časopisov, vzrástol aj špecifický význam Slovenských pohľadov a ich úloha pri vytváraní tvorivého umeleckého ovzdušia. A zdravé tvorivé ovzdušie umeleckej práce sa dá dosiahnuť len za priamej, zúčastnenej podpory adresátov tejto tvorby, t. j. čitateľov, divákov, poslucháčov ap.

Redakcia

OBSAH

Milan Ferko: K novým horizontom	1
Laco Novomeský: Z rozpomienok na ktorýsi 6. november v rokoch dvadsiatych	5
Adolf Selmec: Október 1917	13
Ako si predstavujem život v komunizme	20
Zora Váľková: Črty nového hrdinu (prel. V. K.)	31
Leonid Martynov: Dve básne (prel. J. Škamla)	34
Emmanuil Kazakevič: Nepriatelja (prel. Y. Gáfriková)	36
Mladí sovietski spisovatelia o sebe (prel. Y. G.)	43
Maksym Ryfšij: Slovo o rodnej matke (prel. J. Kokavec)	47
Branislav Choma: Čo prekladáme (a čo nie) zo sovietskej literatúry	49
Dominik Tatarka: Naša brigáda	56
Pavol Bunčák: Útek od filozofie	72
Hana Ponická: Zvuky v tme, V nedefu, Posledná	77
Ján Poliak: Vec spoločného záujmu	81
Vincent Blanár: Perspektívy vývinu spisovnej slovenčiny	85
Kršto Belev: Tajomstvo belasej cesty (prel. M. Stajková)	93
Bohuš Kováč: O sošnej Maríne a svalnatom Žoržovi (dokončenie)	96
Vladimír Šimon: Aforizmy	109
Milan Kenda: Aforikon	109
Milan Ferko: Ty a Paríž	111
M. K.: Dmitrij Stachijevič Moor	126
Zdeněk Pešat: Pribojná monografia	128
Henrich Pifko: Nie je schéma ako schéma	130
Jozef Bob: Cnosti reportéra	132
Milan Ferko: Na svitaní	133
Pohľady na život, kultúru a umenia	135
Andrej Voznesenskij: Básne (prel. M. Válek)	152

V tomto čísle uverejňujeme reprodukcie odmenených prác zo súťaže k XII. sjazdu KSČ (T. Bártay, A. Čutek, L. Guderna, T. Kavecký, A. Trizuljak a R. Uher) ● cyklus fotografií K. Belického Brigády socialistickej práce ● zo sovietskej umeleckej fotografie ● karikatúry D. S. Moora ● obálku navrhli N. Rappensbergerová a T. Hrabovský

tohto roku zatvára čitateľ číslo Slovenských pohľadov. Končí sa rok, skončil sa – v poradí už sedemdesiaty ôsmy – ročník nášho časopisu, a takáto príležitosť obyčajne nabáda k retrospektíve i k úvahám o tom, čo ďalej. Uplynulý ročník možno nazvať tak trochu pokusným: nová redakcia, nový rozsah, nová štruktúra časopisu – všetko sa začínalo akosi odznova. A predsa máme dojem, že aj pri všetkej protitradičnosti a experimentovaní, s ktorými sme nastúpili do nového ročníka, podarilo sa nám vedome priblížiť sa k tej vzrušujúcej tradícii, ktorou pulzujú prvé neumelé zvážky Slovenských pohľadov, zrkadliace pohnuté deje našich národných a kultúrnych dejín. A hoci podobu vtedajších a terajších Slovenských pohľadov nemožno porovnávať, dnešné Slovenské pohľady sú tradičné práve tým, že do nich po rokoch okejší akademickosti a meravosti znova prenikol kvas našej literárnej súčasnosti, že sa opäť stali vyhňou literatúry – a čo viac – otvorili širšie svoje stránky aj avantúrom zahraničných literatúr. Znova sa v Slovenských pohľadoch dostáva na pretras problematika ostatných umeleckých odvetví a urobil sa tak prvý krok k niekdajšiemu – pre Slovenské pohľady zase tradičnému – komplexnému chápaniu kultúrneho frontu.

Do nového ročníka chceme vstúpiť s predsavzatím pokračovať v nastúpenej ceste. Stojí pred nami nemálo úloh: jedným z určujúcich momentov budúceho ročníka bude pripravovaný tretí sjazd Sväzu československých spisovateľov; v spolupráci s redakciou Plamena pripravujeme medzinárodný aktív o problémoch súčasnej prózy. Chceme v našom časopise ešte zintenzívniť diskusný ruch: budú to najmä ďalšie diskusie o súčasnej próze, aj o jednotlivých dielach (napríklad o Mináčovej dvojnovele Nikdy nie si sama). A predovšetkým, na našich redakčných stoloch čakajú už viaceré pôvodné diela, ktoré budú významným obohatením pre našu literatúru. Chceme čitateľa prekvapiť aj mnohými titulmi zo svetovej literatúry.

Uplynulý ročník bol – ako o tom svedčia čitateľské ohlasy – úspešný. Dúfajme, že budúci ročník – i za pomoci vás všetkých, našich spolupracovníkov i čitateľov, – bude ešte úspešnejší. V tomto zmysle adresujeme aj naše novoročné želania.

Redakcia

OBSAH

Ivan Kusý: Próza skôr na povrchu	1
Ján Škamla: Kruhy, Tento čas, Cesta k par- ketu	8
Dušan Kužel: Zastávka na znamenie	10
Pavol Števček: Rok poézie	18
Václav Hons: Rodisko (prel. M. F.)	26
Agneša Gundová: Plavovláška	28
Stanislav Šmatlák: S pocitom opatrnej dôvery	30
Jozef Tallo: Z pozostalosti Kozmu Prutkova	34
Andrej Mráz: Bilancia literárnovedná	36
Zlata Salivajsová: Na zemi je stále poludnie	39
Eva Šefčáková: Koloman Sokol šesťdesiatročný	42
Lubomír Smrček: O lesoch, stromoch a dreve	46
Oleg Sus: Česká satira stará a hlavne nová	52
Tomáš Janovic: Malé výmysly	60
Ján Poliak: Vec spoločného záujmu (dokon- čenie)	64
Katai Tájama: Vojak (prel. Fr. Garaj)	68
Michal Molnár: Cesty a úskalia	80
M. K.: Günter Canzler	88
Emil Charous: Jiří Mahen a Slovensko	90
Vladimír Pozner: Opona sa dvíha (preložila E. Bottová)	94
Milan Ferko: Ty a Paríž (dokončenie)	109
Alf Scorell: Aforizmy (prel. J. Lenčo)	125
Bohuš Kováč: Sme odsúdení myslieť	127
Jozef Bob: Pohroma málo presvedčivá	129
Jozef Kot: Karikaturistov vstup do literatúry	131
Milan Sútavec: Rutina nie je všetko	132
Pavol Števček: Aj žena je človek	133
Pohľady na život, kultúru a umenia	137
Z poézie Tu Fua (prel. I. Kupec za jazykovej spolupráce s M. Ryšavou)	153

Reprodukcie diel K. Sokoľa ● umelecké fotogra-
fie K. Belického, E. Havettu a J. Michalova ●
karikatúry Mariána Vaňka a G. Canzlera ●
autorom novoročenky na druhej strane obálky je
M. Vanek ● obálku s použitím karikatúr M. Vaň-
ka navrhli N. Rappensbergerová a T. Hrabovský